valgets Flertal kunnet tiltræde, og det indstiller derfor de foreliggende Forslag til Rigsdagsbeslutninger til Vedtagelse i dette høje Ting.

Jeg har imidlertid et Par Ord at føje til Mindretallets Udtalelse i Betænkningen. Det er selvfølgelig Mindretallets Sag selv at motivere sin Udtalelse, men paa et enkelt Punkt ser jeg mig nødsaget til at tage Afstand fra de Bemærkninger, Mindretallet fremfører som Begrundelse for sin Holdning i Sagen. Jeg skal med den højtærede Formands Tilladelse oplæse det paagældende Stykke af Mindretallets Betænkning. Der siges: „Det maa derimod skarpt fremhæve Nødvendigheden af, at i Tilfælde som det nærværende, hvor helt nye og sælsomme Bestemmelser agtes indført i en Konvention, Udkastet ikke alene meddeles det udenrigspolitiske Nævn til Efterretning, men at Udenrigsministeren ved saadan Lejlighed ogsaa gør Rede for Konventionens Indhold, herunder særlig for principielle Afvigelser fra almindelig brugte Normer, saaledes at Udkastene kan blive gjort til Genstand for en egentlig Behandling i Nævnet, *forinden* Afsluttelsen finder Sted. Det er saare beklageligt, at dette ikke er sket i nærværende Tilfælde, og ligeledes af denne Grund kan vi for vort Vedkommende ikke bære Medansvaret for at tilraade Samtykkets Givelse.“ Denne Udtalelse er ikke i Overensstemmelse med de faktiske Forhold, idet det udenrigspolitiske Nævn har været sammenkaldt til et Møde den 19. Marts 1924 for at drøfte netop disse Konventioner, for at drøfte en Nævnets Medlemmer i Forvejen tilsendt Ordlyd af de paatænkte Konventioner mellem Danmark og de nordiske Lande. Ordlyden var tilsendt Nævnets Medlemmer sammen med en ret indgaaende Redegørelse for de paatænkte Konventioners Indhold. Ved samme Lejlighed vilde Udenrigsministeren imidlertid give en Oversigt over den politiske Stilling i Forholdet til Sovjet-Rusland og en Meddelelse om de med Republikken Polen førte Forhandlinger om en Handelsoverenskomst. Der skete da dette, at Tiden under dette Møde i det udenrigspolitiske Nævn hovedsagelig blev optaget af Forhandlinger om Forholdet til Rusland og Polen. Jeg skulde imidlertid huske meget fejl, om ikke den daværende Udenrigsminister forud for Mødets Slutning spurgte Nævnets Medlemmer, hvorvidt der var nogen, der havde Betænkeligheder ved de forelagte Udkast til Forligskonventioner med de nordiske Lande. Der var, saa vidt jeg husker, ingen, der tog Ordet i denne Sag, saa Udenrigsministeren maatte faa det Indtryk, at der ingen Betænkeligheder var. I hvert Fald kan det ikke nu med nogen Ret siges, at Ordlyden af de foreliggende Forslag til Rigsdagsbeslutninger ikke i Tide har været forelagt det udenrigspolitiske Nævn. Dette skete den 19. Marts 1924, og de foreliggende Forslag til Forligskonventioner er først underskrevet i Stockholm den 27. Juni 1924; der var altsaa i den mellemliggende Periode Tid nok til at kræve Forhandling i det udenrigspolitiske Nævn om denne Sag. Jeg har ikke villet undlade at gøre det høje Tings Medlemmer opmærksom paa disse Kendsgerninger, ikke mindst fordi jeg i øvrigt deler Mindretallets Opfattelse, der gaar ud paa, at Ordlyden af saadanne Overenskomster bør forelægges det udenrigspolitiske Nævn til Godkendelse, før Rigsdagen stilles overfor Spørgsmaalet, om den vil godkende eller forkaste dem.

Schovelin: Saadanne Sager som de, der her foreligger, er jo af den Natur, at de i fortrinlig Grad egner sig til Udvalgsbehandling, altsaa til fortrolig Drøftelse mellem de af Tingene udvalgte Medlemmer indbyrdes saavel som mellem disse og den ansvarlige Udenrigsminister. Jeg ser med lidt Forbavselse, at man fra Flertallets Side ogsaa anfører det som noget væsentlig betryggende, at Udenrigsministeriets Raadgiver i Folkeret har været til Stede. Dette synes mig at ligge udenfor, hvad der i denne Sammenhæng er Omtale værd. Der er Rigsdagen, dens Udvalg og den ansvarlige Minister; der kan ikke under noget Forhold blot antydningsvis paabyrdes en Embedsmand i et Ministerium noget Ansvar.

Under denne Udvalgsbehandling har, saaledes som det ogsaa er blevet antydet af den ærede Ordfører, de Betænkeligheder, som næredes fra forskellig Side, fundet Udtryk, de er kommet til Ministeriets Kundskab og har været Genstand for en udførlig Behandling. Mindretallet har indtaget det Standpunkt, som man mener overfor Offentligheden er det forsvarlige, og jeg har for saa vidt intet herudover at føje til ved denne Lejlighed. Jeg kan derfor indskrænke mig til nogle faa Bemærkninger i Anledning af, hvad den ærede Ordfører anførte om den sidste Passus i Mindretallets Betænkning. Naar han til syvende og sidst efter en Dokumentation bestred, at disse Konventioners Ordlyd ikke kan siges at have været forelagt i Tide — saaledes faldt Ordene: *at de ikke i Tide har været forelagt*